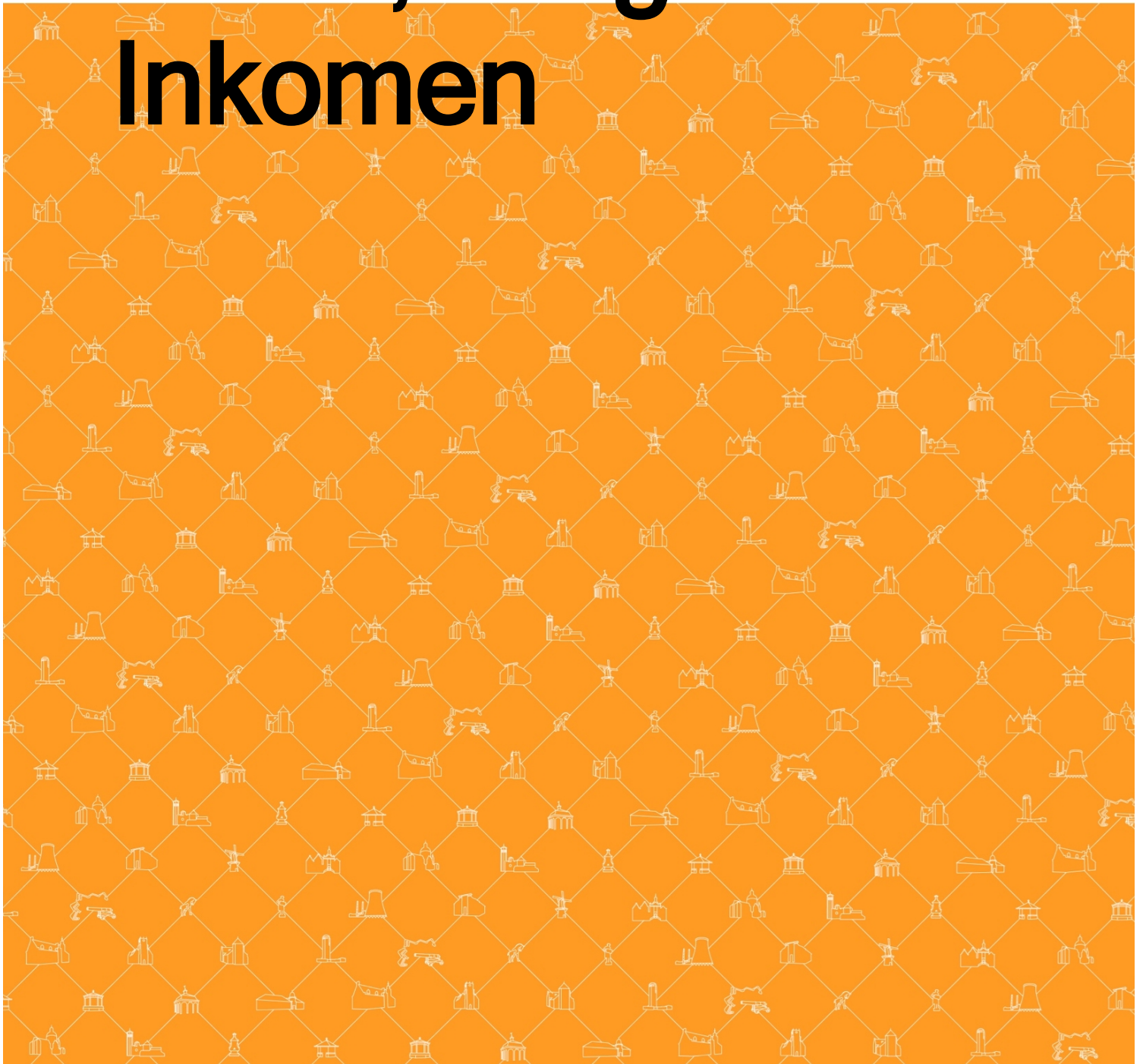

Programma 5

Mens, Zorg en

Inkomen

5.1 Wat wilden we bereiken en wat hebben we ervoor gedaan?

Beleid bijzondere bijstand

Het huidige beleid voor de bijzondere bijstand wordt geactualiseerd. Hiermee is in 2020 een start gemaakt. Door Corona is dit proces vertraagd en loopt dit project in 2021 door.

Ook in 2021 is aandacht geweest voor het aanpassen van het beleid voor de bijzondere bijstand. Vanwege onderbezetting is dit in 2021 nog niet afgerond. In 2022 zullen de nieuwe beleidsregels ter besluitvorming aan het college worden aangeboden.

Beleidsplan 3D

De opstelling en besluitvorming met betrekking tot een nieuw beleidsplan 3 D zou in 2020 plaatsvinden, maar vanwege de coronacrisis loopt de planning enigszins vertraging op. Met name de organisatie van interactieve bijeenkomsten met inwoners en maatschappelijke organisaties in het veld kan pas op een later tijdstip, waardoor de besluitvormingsfase naar alle waarschijnlijkheid opschuift naar de eerste helft van 2021.

Op 1 juli 2021 is het Beleidskader '*Mogelijk maken: op eigen kracht, niet alleen*' door uw Raad vastgesteld. Dit Beleidskader geeft nadere invulling aan de beloften van de decentralisaties uit 2015. Het verschuift de focus van zorgplicht naar volwaardige deelname van onze inwoners in de samenleving. Vanwege Covid-19 was de organisatie van interactieve bijeenkomsten niet mogelijk. Wel is er middels een waarderend onderzoek gebruik gemaakt van de ervaringen in het sociaal domein en heeft er een consultatieronde plaatsgevonden langs de belangrijkste partners in dit domein.

Wmo voorzieningen

Belangrijk onderdeel van de Wmo zijn de voorzieningen (begeleiding, huishoudelijke ondersteuning, hulpmiddelen etc.) De uitgaven voor deze voorzieningen vergen een substantieel aandeel van de begroting. Naar verwachting zullen deze kosten i.v.m. autonome ontwikkelingen (extramuralisering van zorg, vergrijzing, aanzuigende werking abonnementstarief etc.) de komende jaren verder toenemen. Overeenkomstig de eerder aan uw raad toegestuurde RIB over de oplopende uitgaven WMO, hebben wij de uitgaven op deze maatwerkvoorzieningen met 7% verhoogd, conform het in dezelfde RIB opgenomen rekenmodel van de VNG.

Bij de kadernota is een kostenbeheersingsplan vastgesteld. De uitwerking, die in 2020 is gestart zal verder doorlopen in 2021.

Zoals verwacht is de aanspraak op Wmo-voorzieningen eerder toe- dan afgenomen. Met name de toeloop op hulp bij het huishouden door invoering van het abonnementstarief was groot. De kostenbeheersingsmaatregelen waarvoor op Wmo-begeleiding een taakstelling van € 120.000 was opgenomen, is op dat onderdeel niet gehaald. De totale uitgaven voor alle Wmo-voorzieningen zijn binnen de begroting gebleven.

Langer Thuis –kernenaanpak

Ten behoeve van alle kernen worden bewonersbijeenkomsten georganiseerd en plannen van aanpak opgesteld, waarin de onderwerpen en aandachtspunten uit de bijeenkomsten worden vertaald in actiepunten. De bijeenkomsten leveren een belangrijke bijdrage aan de bewustwording van ouderen dat zij tijds maatregelen moeten nemen om langer zelfstandig te wonen en de gemeente krijgt een goed beeld van eventuele knelpunten, die zich in de kernen voordoen op dit vlak. Voor de uitvoering van het plan van aanpak Raamsdonksveer Zuid heeft de gemeenteraad in 2019 € 50.000 beschikbaar gesteld. Wij zullen bezien in hoeverre ook een gedeelte van dit budget ingezet kan worden voor de andere (nog te ontwikkelen) actieplannen. Verder moet ook het project "Ons Huis, ons thuis" in 2021 een belangrijke bijdrage leveren aan de bewustwording en gerichte ondersteuning van ouderen op dit vlak, via de Brede Woonadviesgesprekken, de Thuisscan en ondersteuning door achterliggende organisaties.

Kernbijeenkomsten Langer Thuis

In 2019 hebben succesvolle fysieke kernbijeenkomsten plaatsgevonden in Raamsdonksveer Zuid en Noord. Doordat de geplande Langer Thuis-bijeenkomsten in de kernen Geertruidenberg en Raamsdonk in 2020 geen doorgang konden vinden in verband met Covid-19, is als alternatief een enquête Langer Thuis ontwikkeld. Deze enquête is begin 2021 verspreid onder 2200 55plus-huishoudens in de beide kernen. De enquête kende een hoge respons van meer dan 30 %. De uitkomsten van de enquête zijn in 2021 verwerkt en vertaald naar aandachts- en actiepunten. Uw raad is daarover via een raadsinformatiebrief op de hoogte gesteld.

In alle kernen is daarmee een bijdrage geleverd aan de bewustwording om tijdig maatregelen te nemen om langer zelfstandig te kunnen blijven wonen en zijn aandachts- en actiepunten Langer Thuis opgehaald. Deze aandachts- en actiepunten worden verwerkt in een totaal plan van aanpak, waarin ook de benodigde kosten zullen worden opgenomen. Dit plan van aanpak zal op een later moment aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Het project "Ons Huis, ons thuis"

Ook voor dit project gold dat 2020/ 2021 moeilijke jaren waren in verband met Covid-19. De woonadviesgesprekken, thuis scans etc. konden voor het merendeel geen doorgang vinden. De verleende subsidies aan organisaties als SWOG (kartrekkerschap en coördinator van het project) en Thebe Extra (thuis scans) konden niet worden aangewend en zijn grotendeels teruggestort.

In het kader van de uitgezette enquête Langer Thuis in de kernen Geertruidenberg en Raamsdonk bleek de belangstelling voor dergelijke woonadviesgesprekken echter groot (ruim 100 respondenten). Met alle 55plus -huishoudens, die hun belangstelling voor een dergelijk gesprek kenbaar hadden gemaakt, is in 2021 contact gezocht. Een aantal huishoudens is direct doorverwezen naar bijvoorbeeld energieloket en WIZ-loket en met 45 huishoudens is uiteindelijk een woonadviesgesprek gevoerd en advies uitgebracht.

Plan van aanpak Dementievriendelijk Geertruidenberg

In 2018 is het project Dementievriendelijk Geertruidenberg opgestart. In 2019 en 2020 is in samenwerking met de verschillende werkgroepen een plan van aanpak opgesteld voor de structurele inbedding van het project dementievriendelijke gemeente. Dit plan wordt in 2020 nog separaat aan uw raad voorgelegd. In de begroting 2021 vragen wij uw raad € 10.000 structureel beschikbaar te stellen voor de uitvoering van het plan van aanpak. Na accordering door uw raad vindt vanaf 2021 de uitvoering van het plan van aanpak plaats.

Begin 2021 heeft uw raad het plan van aanpak Dementievriendelijk Geertruidenberg vastgesteld, met daarin de doelstellingen en aandachtspunten voor de periode 2021-2023, op het vlak van bewustwording, mantelzorgondersteuning en samenwerking. De start en de uitvoering van actiepunten uit het plan werd bemoeilijkt door de Covid-19 beperkingen. Zo moest de ontwikkelde themabijeenkomst "Goed geregeld" tot twee keer toe worden afgeblazen. In het eerste kwartaal 2022 hopen wij deze alsnog te kunnen houden.

Anderzijds kan worden opgemerkt dat Dementiewijzers en 10-signalenkaart zijn verspreid; een Nieuwsbrief Dementie is ontwikkeld en met regelmaat wordt gepubliceerd en dat eind 2021 regionaal in het kader van respijtzorg het project logeerszorg is ontwikkeld en wordt aangeboden. In 2021 is door de werkgroepen gewerkt aan voorstellen rond de aanschaf van VR-brillen; inzicht in dagopvangmogelijkheden en het ontwikkelen van scholingsactiviteiten /trainingsactiviteiten hoe om te gaan met dementie. Een en ander dient in 2022 tot concrete uitvoering te leiden.

Mantelzorgvriendelijke gemeente

Uw raad heeft het beleidsplan 'Mantelzorg en vrijwillige inzet' vastgesteld. Een van de speerpunten uit dit beleidsplan is om van de gemeente Geertruidenberg een mantelzorgvriendelijke gemeente te maken. De eerste stap hiertoe is om de ambtelijke organisatie van de gemeente Geertruidenberg mantelzorgvriendelijk te maken. In 2021 gaan wij dit uitrollen binnen onze organisatie.

Door herprioritering van de werkzaamheden als gevolg van beperkte capaciteit is in 2021 niet gestart met het oppakken van het project mantelzorgvriendelijke gemeente.

Pilot POH-jeugd

Op basis van de tussenevaluatie 2020 wordt bekeken of de pilotfase mogelijk kan worden verlengd en dat de pilot ook doorloopt in 2021. Daarbij zal ook een financiële afweging gemaakt worden.

Uit de tussenevaluatie 2e kwartaal 2021 is gebleken dat de Praktijk Ondersteuner Huisarts (POH) jeugd zijn waarde heeft bewezen. Op basis hiervan is besloten om de pilot voor 2022 te verlengen.

Lokaal uitvoeringsplan jeugd

Bij de kadernota is een oplegger toegevoegd over mogelijke kostenbeheersingsmaatregelen. De uitwerking van deze maatregelen wordt vastgelegd in een uitvoeringsplan. Met deze maatregelen is gestart in 2020 en deze lopen verder door in 2021. Tevens verwijzen wij naar de passage over jeugd in de inleiding.

In 2021 zijn we verder aan de slag gegaan met de projecten genoemd in het lokaal uitvoeringsplan. Een aantal projecten zijn inmiddels afgerond en/of structureel ingebed. Er

volgt nog een evaluatie van het lokaal uitvoeringsplan 2021 en over de uitkomst hiervan wordt de raad geïnformeerd.

Multifunctionele OntmoetingsPlek (MOP)

In 2021 wordt de eerste fase van een multifunctionele ontmoetingsplek in het Koningspark gerealiseerd. De MOP zal qua uitstraling passen in de stijl van het Koningspark. Voor kinderen in de basisschoolleeftijd kan er natuureducatie gegeven worden, jongeren kunnen er elkaar ontmoeten en er kunnen muziekoptredens of voordrachten gegeven worden.

De multifunctionele ontmoetingsplek (MOP) in het Koningspark is nog steeds in voorbereiding. In de begroting van 2022 is budget vrijgemaakt waardoor de MOP gerealiseerd kan worden en het vergunningstraject zal worden opgestart. Het proces rondom de MOP heeft langer geduurd omdat er een ontwerp uitkwam wat duurder was dan verwacht. Budget hiervoor is opgenomen in de begroting 2022.

Jongerenwerk

In 2021 ligt er een visie op jongeren in onze gemeente. Een onderdeel van deze visie zal zijn welke rol en taken we voor jongerenwerk in onze gemeente zien. De visie zal in lijn zijn met de brede visie op het sociale domein die eind 2020 geformuleerd wordt. Uitgangspunt zal in ieder geval zijn dat er vanuit jongerenwerk veelal preventief op (talent)ontwikkeling van jongeren wordt ingezet om problemen op latere leeftijd te voorkomen.

In 2021 is het jongerenwerk intensiever met partners als het onderwijs en de buurtsportcoach samen gaan werken. Ook zijn er in het kader van 'jeugd aan zet' veel activiteiten voor en met jongeren georganiseerd. Het jongerenwerk is geëvalueerd en er is geconcludeerd dat we per 2021 overgaan naar een andere aanbieder. Jeugdparticipatie is gestimuleerd: onder begeleiding van het jongerenwerk hebben jongeren contact opgenomen met de gemeente met het verzoek de skatebaan in Geertruidenberg te vernieuwen. Ze zijn hierover met de raad in gesprek gegaan. De visie op jongerenwerk wordt in 2022 concreet meegenomen in het uitvoeringskader welzijn, dat hoort bij de aanbesteding van het welzijnswerk die in 2022 doorlopen zal worden en waar jongerenwerk een onderdeel van is.

Buurthuis de Schelf

Ook in 2020 kwamen jongeren regelmatig naar buurthuis de Schelf. Veel jongeren vinden een luisterend oor bij de beheerders van de Schelf. In afstemming met de jongerenwerkers zijn er regels opgesteld, met hieraan gekoppeld een beloningssysteem. Wijkvereniging Den Hooijpolder ontvangt een subsidie om toezicht te houden op deze jongeren. In het vierde kwartaal van 2020 wordt dit geëvalueerd en wordt bepaald of de subsidie in 2021 wordt voortgezet.

Naar aanleiding van de evaluatie in 2020 is de subsidie voor wijkvereniging Den Hooijpolder in 2021 voortgezet. Jongeren hebben elkaar beperkter kunnen ontmoeten vanwege de Covid-19 maatregelen. Jongerenwerk was ook aanwezig bij buurthuis De Schelf.

Ouderenbeleid / Wmo woonvoorzieningen

Aan de in het raadsprogramma genoemde de actielijnen m.b.t. het Ouderenbeleid wordt ook in 2021 uitvoering geven via de projecten van het Programma Langer Thuis (zie hierboven onder Langer Thuis en kernenaanpak). De beoogde versnelling voor wat betreft het (nieuw) bouwen van levensloopbestendige woningen en/of het aanpassen van bestaande woningen, is in 2021 een aandachtspunt bij de vaststelling van de prestatieafspraken met de woningcorporatie. In de startnotitie over de verdere planontwikkeling PrismaLocatie Theresiastraat is de realisering van ontmoetingsplek in de wijk Boterpolder/Sandoel meegenomen.

In 2021 is 'dubbele verduurzaming' wederom opgenomen in de prestatieafspraken met woningcorporatie Thuisvester. Er wordt bij aanpassing van de woning (renovatie / verduurzaming) direct ook gekeken naar de mogelijkheden voor het verbeteren van de levensloopbestendigheid van de woning. Tevens worden er door Thuisvester gesprekken gevoerd met bewoners om te kijken hoe hun woning geschikter kan worden gemaakt. Bij andere nieuwbouwprojecten wordt levensloopbestendigheid altijd als minimum eis meegegeven.

Schuldhelpverlening

Verkennen hoe nieuwe (landelijke) inzichten betreffende integrale aanpak van schuldhelpverlening de dienstverlening in Geertruidenberg kan versterken. Dit wordt in samenhang met de implementatie van de nieuwe Wet gemeentelijke schuldhelpverlening opgepakt.

Met ingang van 01-01-2021 wordt de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening gewijzigd t.b.v. de uitwisseling van persoonsgegevens. Hiermee komt er een wettelijke grondslag voor geautomatiseerde gegevensuitwisseling met woningverhuurders, energiemaatschappijen, drinkwaterleveranciers en zorgverzekeraars. Doel van deze wijziging is om gemeenten in de gelegenheid te stellen om per 01-01-2021 uitvoering te kunnen geven aan de wettelijke taak vroegsignalen te gebruiken om inwoners met schulden vroegtijdig op te sporen en actief te benaderen voor een aanbod schuldhelpverlening.

Afhankelijk van de keuze voor aansluiting bij reeds bestaande systemen voor de gegevensuitwisseling (bijvoorbeeld Bureau Krediet Registratie) of gebruikmaking van het convenant vroegsignalering van de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet, dat momenteel nog in ontwikkeling is, brengt dit structureel extra kosten met zich mee. Tevens is de verwachting dat hierdoor een grotere groep mensen met schulden bereikt kan worden en de kosten van de schuldhelpverlening zelf mogelijk ook toe zullen nemen.

Sinds januari 2021 zijn we aangesloten bij het informatie- en meldsysteem vroegsignalering RIS/Inforing. Met dit systeem kunnen we geautomatiseerd gegevens uitwisselen met zogenaamde signaalpartners (woningverhuurders, energiemaatschappijen, drinkwaterleveranciers en zorgverzekeraars) en voldoen we aan de wettelijke verplichting die vanuit de Wgs per januari 2021 aan gemeenten is opgelegd. Voor het contracteren van de signaalpartners hebben we gebruik gemaakt van het convenant vroegsignalering van Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK).

Aansluiting bij RIS/Inforing brengt maandelijkse kosten met zich mee, maar daarmee kunnen we maandelijks gemiddeld 40 inwoners/gezinnen in de gemeente vroegtijdig benaderen met een aanbod voor een geheel vrijblijvend adviesgesprek over hun financiële situatie of -problemen. Doel hiervan is het eenvoudiger maken van het vinden van de weg naar hulp bij financiële zorgen en het voorkomen dat inwoners zich pas melden indien er al sprake is van een problematische schuldsituatie waarvoor de inwoner moet worden doorverwezen naar Kredietbank Nederland voor een minnelijk schuldregelingstraject.

Indien het lukt om vroegtijdig met de inwoner in contact te komen dan is het veelal voldoende om met een of meerdere adviesgesprekken te zorgen dat de inwoner weer grip krijgt op zijn financiële situatie.

De kosten van 1 officieel schuldhulpverleningstraject bij Kredietbank Nederland zijn vele malen hoger dan de maandelijkse kosten van het abonnement op RIS/Inforing, Indien we maandelijks 1 inwoner kunnen behoeden voor het verder oplopen van de financiële problemen dan zou de vroeg signalering rendabel zijn.

Nog belangrijker dan eventueel direct financieel rendement voor de gemeente is dat door hulp te bieden bij het vroegtijdig oplossen van financiële zorgen de inwoner mogelijk extra stress en bijkomende psychische problemen bespaard kan worden. Dat is vooral goed voor het welzijn van de inwoners maar daarmee kunnen ook extra maatschappelijke kosten van gespecialiseerde hulpverlening (evt. vanuit WMO) voorkomen worden.

5.2 Beleidsindicatoren

Tabel Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren Programma 5							
Nr.	Taakveld	Naam indicator	Jaar	Waarde	Eenheid	Bron	Opmerking
21.	6. Sociaal domein	Banen	2020	675,5	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 65 jaar	LISA	Cijfers CBS en Waar staat je gemeente.
22.	6. Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter **	2020	1	% 12 t/m 21 jarigen	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Verwey Jonker gewijzigd in CBS als bron
23.	6. Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin ***	2020	5	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	
24.	6. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	2020	71,4	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	
26.	6. Sociaal domein	Werkloze jongeren	2020	1	% 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Cijfers CBS en Waar staat je gemeente
27.	6. Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	2021	188	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	Cijfers CBS en Waar staat je gemeente
28.	6. Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	2021	67	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	CBS	Cijfers CBS en Waar staat je gemeente zijn incidenteel afwijkend
29.	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	2020	14,2	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	
30.	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	2020	2	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	
31.	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	2019	0,4	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	
32.	6. Sociaal domein	Clënten met een maatwerkarrangement WMO	2021	159	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	

5.3 Wat heeft het gekost?

Wat heeft het gekost?

Programma 5 Mens, Zorg en Inkomen (bedragen x € 1.000)

Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten

	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2021	Verschil Begroting / Rekening 2021
Lasten	26.234	23.157	26.230	25.886	344
Baten	-8.016	-5.110	-6.527	-5.924	-603
Saldo	18.218	18.047	19.703	19.962	-259

Resultaat bestemming

	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2021	Verschil Begroting / Rekening 2021
Lasten	849	0	0	0	0
Baten	-1.762	-5	-53	-50	-3
Saldo	-913	-5	-53	-50	-3

Gerealiseerd resultaat

	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting na wijziging 2021	Jaarrekening 2021	Verschil Begroting / Rekening 2021
Lasten	27.083	23.157	26.230	25.886	344
Baten	-9.778	-5.115	-6.580	-5.974	-606
Saldo	17.305	18.042	19.650	19.912	-262

5.4 Verbonden partijen

Verbonden partijen

In dit programma zijn de bijdragen aan de volgende gemeenschappelijke regelingen opgenomen:

- Regio West Brabant
- Mid-Zuid
- CJG

Informatie over deze regelingen kunt u vinden in de paragraaf F Verbonden Partijen en in het separate raadsvoorstel over onder meer de jaarrekening 2021 van de Verbonden Partijen

5.5 Risico's

Toename bestand uitkeringsgerechtigden

Als gevolg van de Corona crisis moeten de nodige bedrijven de deuren sluiten. Werknemers verliezen hierdoor hun baan. In eerste instantie kunnen zij een beroep doen op WW, maar daarna, mocht geen andere baan gevonden worden, bestaat de kans dat zij doorstromen naar de bijstand. Er wordt een toename van het klantenbestand verwacht. De prognoses lopen uiteen en worden door vele (onzekere) factoren beïnvloed. Tot op heden is in Geertruidenberg nog geen stijging waargenomen.

Ondanks dat de Covid-19 pandemie langer voortduurt dan verwacht en we in 2021 meerdere malen te maken hebben gehad met een lockdown die veel bedrijven heeft getroffen blijft een stijging van het aantal bijstandsklanten uit. Door de ondersteuningsmaatregelen en de huidige arbeidsmarkt heeft dit vooralsnog niet geleid tot meer werkloosheid en meer bijstandsgerechtigden.

Toename beroep op Bbz

De coronacrisis heeft veel bedrijven financieel getroffen. In maart 2020 is de Tozo van kracht geworden om ondernemers financieel te ondersteunen. In het najaar loopt deze ondersteuningsmaatregel hoogstwaarschijnlijk af. De kans bestaat dat bedrijven het op de langere termijn financieel niet zelfstandig redden, waardoor vaker een beroep op Bbz zal worden gedaan. Daar bovenop komt de wijziging in Bbz regelgeving, waardoor gemeenten per 2020 de kosten voor levensvatbaarheidsonderzoeken niet meer (volledig) krijgen vergoed en gemeenten risicodragend zijn voor Bbz-leningen.

Vanwege de Tozo is in 2021 minder beroep gedaan op de Bbz dan voorgaande jaren. Nu de ondersteuningsregelingen zijn afgelopen blijft dit voor de komende jaren een risico.

Toename schuldhulpverlening

Als gevolg van de Coronacrisis kan een toename van hulpvragen schuldhulpverlening ontstaan. Het is op dit moment echter nog niet te zeggen hoe groot de toename zal zijn. Dat is onder andere afhankelijk van de duur de Coronamaatregelen en de omvang van de economische crisis die hierop volgt. Daarbij is het ook niet gezegd dat getroffen inwoners een beroep op de schuldhulpverlening doen. Een deel van de getroffen inwoners loopt minder risico doordat zij administratief vaardig zijn, een financiële buffer hebben en in principe goed met geld kunnen omgaan. Een deel van de getroffen inwoners zal, met de ondersteuningsmaatregelen en spaargeld, wellicht zelf in staat zijn om de crisis door te komen. Het aantal aanvragen schuldhulpverlening wordt gemonitord. Vooralsnog zien wij nog geen toename.

Tegen alle (landelijke) verwachtingen in hebben we in 2021 geen toename gezien in het aantal aanvragen schuldhulpverlening.

Toename kosten werkbedrijf MidZuid

Ook MidZuid wordt getroffen door de Coronacrisis. De Coronacrisis heeft gevolgen voor activiteiten en bedrijfsvoering. Het is nog onzeker of de steun/compensatie vanuit Rijksoverheid voldoende is om de financiële gevolgen op te vangen.

In 2021 zijn de effecten van Covid-19 voor MidZuid goed merkbaar geworden. Corona heeft geleid tot verlies van opdrachten, extra uitstroom van medewerkers en meer inzet op begeleiding van medewerkers. Door de extra Covid-19 bijdrage van de Rijksoverheid was in 2021 geen extra gemeentelijke bijdrage nodig. Voor 2022 is dat beeld anders en wordt rekening gehouden met een verhoging van de begrote gemeentelijke bijdrage.

Huishoudelijke ondersteuning

In 2020 moet de Huishoudelijke ondersteuning opnieuw aanbesteed worden, omdat ons huidige contract eind 2020 afloopt. In overleg met de aanbieders moet een reëel tarief overeengekomen worden. In het najaar worden de hoogte van de tarieven bekend. Wij hebben geanticipeerd op mogelijke meerkosten als gevolg van deze aanbesteding. Het risico bestaat dat de gevolgen van de aanbesteding hoger zijn dan het bedrag waarmee wij gerekend hebben.

De tarieven van de Huishoudelijke Ondersteuning zijn, zoals verwacht, met ingang van het nieuwe contract hoger uitgevallen. Daarnaast zien we dat het aantal aanvragen blijft toenemen. Dit komt door autonome ontwikkelingen (zoals vergrijzing en langer thuis wonen) en de aanzuigende werking van het abonnementstarief. In 2021 is er tussentijds budget bijgeraamd voor Huishoudelijke Ondersteuning.

Beschermd Wonen

Vanaf 2021 is de gemeente (financieel) verantwoordelijk voor Beschermd Wonen. Financiering vanuit het Rijk is als gevolg van de invoering van een nieuw Verdeelmodel nog onvoldoende bekend. Afbakening van de oorspronkelijke doelgroep van Beschermd Wonen zal een toename van zwaardere zorgvraag op de ambulante Wmo tot gevolg hebben.

De decentralisatie van Beschermd Wonen werd uitgesteld. In 2021 is er in de regio verder gewerkt aan deze taak hetgeen onder andere heeft geresulteerd in de vaststelling van een Gemeenschappelijke Regeling in december 2021. Hiermee is Beschermd Wonen vanaf 2022 een gemeentelijke taak. De financiële verantwoordelijkheid blijft vooralsnog bij de regiogemeente Breda en zal op basis van het nieuwe Verdeelmodel fasegewijs worden overgeheveld.

Wmo-woonvoorziening/ Trapliften

Vanaf juli 2020 hebben we een nieuw contract voor de levering, plaatsing, verwijdering en het onderhoud van de trapliften in onze gemeente. De tarieven van dit contract zijn hoger dan voorheen. De verwachting dat het aantal trapliften en daarmee mogelijk samenhangend het aantal woningaanpassingen, mede met het oog op het langer thuis wonen, zal toenemen. Door het open eind karakter is dit budget een onzekere factor en betreft daarmee een risico.

In 2021 zijn de kosten van het budget woonvoorziening hoger uitgevallen dan voorgaande jaren. Dit heeft deels te maken met de hogere tarieven in het nieuwe contract Trapliften. Daarnaast zien we dat er enkele relatief grote/dure woningaanpassingen hebben moeten plaatsvinden.

Subsidie samenwerkende welzijnsorganisaties (Trema, Surplus, SWOG en MEEplus) voor de periode 2021-2024

Op dit moment is nog niet duidelijk wat de hoogte is van de nog in te dienen offerte 2021-2024 van de samenwerkende welzijnsorganisaties. We gaan ervan bij het gevraagde subsidiebudget voor 2021 rekening is gehouden met de in de meerjarenraming opgenomen bezuinigingstaakstelling.

Voor 2021 is er niet, zoals eerder beoogd, meerjarensubsidie verleend aan de samenwerkende welzijnsorganisaties. Er is wederom een éénjarige subsidie verleend. In deze subsidie is het laatste deel van de bezuinigingstaakstelling doorgevoerd, waardoor de volledige bezuiniging nu is gerealiseerd.

Toename kosten GGD

De coronacrisis vraagt een grote inspanning van de GGD'en en extra inzet op bijbehorende taken zoals bron- en contactonderzoek en bemonstering. De GGD'en worden door de Rijksoverheid financieel gecompenseerd voor hun inzet op de beheersing en bestrijding van het coronavirus. Door deze extra taken kunnen echter andere reguliere taken stil komen te liggen. Dit kan resulteren in hogere financiële bijdrage voor gemeentes. Het is tevens niet duidelijk of de financiële compensatie vanuit het Rijk toereikend genoeg blijft, als de coronacrisis nog lang blijft aanhouden. Indien het budget niet (meer) toereikend is, zullen wij de raad informeren.

De GGD heeft tijdens de Covid-19 pandemie een aanzienlijke organisatie opgebouwd die zich specifiek heeft gericht (en nog richt) op de bestrijding van Covid-19. De extra kosten die hiermee gemoeid zijn, zijn door de rijksoverheid gecompenseerd. Door de druk bij de GGD en het tekort aan personeel, zijn reguliere taken afgeschaald of zelfs stil komen te liggen. De GGD heeft de financiële gevolgen in 2021 zelf en met hulp van de compensatie van het rijk kunnen opvangen.

Onvoldoende rijksmiddelen Jeugdzorg

Vanuit het Rijk is de afgelopen jaren minder geld beschikbaar gesteld voor de jeugdhulp. Net als in andere jeugdhulpregio's in het land lopen de kosten voor jeugdhulp ook in de regio West Brabant Oost op. De stijging was al enigszins te zien in 2016, in 2017, 2018 en 2019 was de stijging substantieel. Hoewel er beheersmaatregelen zijn/worden ingevoerd bestaat het risico dat met de beschikbare budgetten vanuit Jeugd de extra vraag niet opgevangen kan worden.

In 2021 was er ook weer een stijging te zien van de kosten jeugdhulp. Vanuit het lokaal uitvoeringsplan hebben we ingezet op diverse projecten, ook vanuit het oogpunt van beheersbaarheid. Helaas is het niet mogelijk gebleken te monitoren wat het financiële effect is, omdat, hoewel we wel geloven in de verbeteringen die we aanbrengen, dit lang niet altijd (financieel) meetbaar en aantoonbaar is en omdat sommige ontwikkelingen nou eenmaal niet meteen zijn gerealiseerd. Ook de wachtlijsten in de volledige jeugdketen zijn hier onderdeel van. In de meerjarenbegroting is budget opgenomen om hiermee verder aan de slag te gaan, bijvoorbeeld door het CJG meer in te zetten op scholen, de poortwachtersfunctie van het CJG te versterken en de wachtlijst terug te dringen.

Continuïteit Jeugdzorgaanbieders

Er zijn enkele jeugdzorgaanbieders die het financieel moeilijk hebben en waardoor er een risico ontstaat in de continuïteit van de jeugdzorg. Vanwege de gemeentelijke plicht om jeugdzorg te faciliteren ontstaat er voor de (samenwerkende) gemeente een risico. Door continu de financiële posities van jeugdzorg aanbieders te monitoren verwachten we excessen zoals JUZT in de toekomst te voorkomen.

In 2021 hebben kwaliteitsonderzoeken plaatsgevonden om de (financiële) positie van aanbieders te monitoren. Er zijn wel ontwikkelingen rondom Jeugdbescherming Brabant, die we nauwgezet volgen. Hierover bent u regelmatig in 2021 nader geïnformeerd.

Beperkt budget participatie

We hebben op dit moment te maken met een verhoogd aantal statushouders in de gemeente. Deze mensen zijn niet direct bemiddelbaar naar werk door een taalachterstand. Afhankelijk van het aantal mensen dat nog toestroomt, de mate waarin zij de taal gaan beheersen en bemiddelbaar zijn, kan dit invloed hebben op het aantal uitkeringen. We zetten wel in op de bevordering van de uitstroom voor deze groep.

Vanwege Covid-19 hebben minder participatieactiviteiten zoals bijvoorbeeld sollicitatietrainingen en taaltraining plaatsgevonden. Hierdoor heeft in 2021 een beperkte overschrijding plaatsgevonden op het participatiebudget. De reden van de overschrijding is niet toe te schrijven aan het hogere aantal statushouders, maar aan de kosten van de trajecten bij MidZuid.

Onvoldoende rijksmiddelen voor WMO

Vanwege de invoering van het abonnementstarief is het beroep op de Wmo de afgelopen jaren toegenomen. Hierdoor zijn ook de uitgaven voor de Wmo-voorzieningen gestegen. Ondanks herhaalde oproepen naar en vanuit de VNG naar het Rijk, zijn de gemeenten hiervoor onvoldoende gecompenseerd.

Fraude door klanten

Door de COVID19-maatregelen bleek het lange tijd niet mogelijk om inwoners met een bijstandsuitkering uit te nodigen voor een gesprek. Gedurende de restricties hebben ook geen fysieke controles plaatsgevonden, bijvoorbeeld middels een huisbezoek. Als gevolg daarvan zijn onderzoeken stil komen te liggen en zijn geen nieuwe aanvragen opgepakt of ingediend bij de Sociale Recherche. De solidariteitsheffing is wel in rekening gebracht. De fraudepreventiemedewerker is ingezet op onder meer de projectleiding van de tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). Door deze ontwikkelingen is minder beeld bij de rechtmatige verstrekking van uitkeringsgelden aan onze inwoners. Daarentegen

neemt het aantal fraudemeldingen toe. De huidige ontwikkelingen bieden perspectief om de taken weer te hervatten. De verwachting is dat de ontstane achterstand niet binnen aanzienlijke tijd kan worden weggewerkt met de huidige capaciteit. Om weer op het niveau te komen van voor de covid-19 pandemie zal voor deze post rekening moeten worden gehouden met extra incidentele kosten in de lopende begroting.

5.6 Voortgang investeringen

Voortgang investeringen

Binnen programma 5 Mens, Zorg en Inkomen zijn geen investeringen opgenomen.

Programma 5 Mens, Zorg en Inkomen

Krediet omschrijving

Toelichting - Besispunt

